

Tisková zpráva

Lucemburk 31. ledna 2022

Politiky EU týkající se zdanění energie nejsou sladěny s jejími cíli v oblasti klimatu

Zdanění energie může podpořit úsilí v boji proti změně klimatu, stávající výše daní však neodráží míru znečištění z jednotlivých zdrojů energie. V dnes zveřejněném přezkumu Evropský účetní dvůr popisuje, jak zdanění energie, stanovení ceny uhlíku a dotace na energie přispívají k dosažení cílů EU v oblasti klimatu. Ačkoli dotace na obnovitelné zdroje energie se v letech 2008–2019 téměř zčtyřnásobily, dotace na fosilní paliva se během posledního desetiletí více méně nezměnily, přestože se Evropská komise a některé členské státy zavázaly k jejich postupnému zrušení. Auditóři upozorňují na výzvy, které v této oblasti stojí před tvůrci politik: zajištění konzistentnosti zdanění energie napříč odvětvími a energetickými nosiči, snížení dotací na fosilní paliva a sladění cílů v oblasti klimatu se sociálními potřebami.

„Zdanění energie, stanovení ceny uhlíku a dotace na energie jsou důležitými nástroji pro dosažení cílů v oblasti klimatu. Nejnáročnějším úkolem je dle našeho názoru posílit provázanost mezi regulačními a finančními opatřeními a nalézt jejich správnou kombinaci“, uvedl člen Evropského účetního dvora odpovědný za tento přezkum Viorel Ștefan. „Tímto průzkumem chceme přispět k diskusi o cenách energie a klimatické změně, zejména pak k chystané debatě o návrhu revize směrnice o zdanění energie“.

V rámci Zelené dohody pro Evropu, což je strategie, která má zajistit, aby EU dosáhla do roku 2050 klimatické neutrality, plánuje Komise sladit zdanění energie s cíli v oblasti klimatu. Evropská unie čelí několika výzvám při revizi právních předpisů pro oblast zdanění energie, které také vyžadují jednomyslný souhlas v Radě.

Jedním z problémů je zajištění konzistentnosti v odvětvích a energetických nosičích, které byly dříve posuzovány příznivěji, v celé EU. V režimu stávající směrnice o zdanění energie mohou být zdroje energie, které více znečišťují ovzduší, daňově zvýhodněny oproti uhlíkově účinným zdrojům energie: například uhlí je zdaněno méně než zemní plyn a některá fosilní paliva jsou zdaněna podstatně méně než elektřina. I když většina členských států uvaluje na paliva vysoké daně, v několika členských státech se daně blíží minimální úrovni, což může vést k narušení vnitřního trhu. Nízké ceny uhlíku a nízké zdanění fosilních paliv zvyšují relativní náklady ekologičtějších technologií a oddalují transformaci energetiky.

Auditóři upozorňují, že ačkoli některé dotace na energie lze využít k přechodu na méně uhlíkově náročné hospodářství, dotace na fosilní paliva brání efektivní transformaci energetiky. Celkově dosahují dotace členských států na fosilní paliva více než 55 miliard EUR ročně a patnáct členských států vydává na dotace na

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních bodech přezkumu přijatého Evropským účetním dvorem. Plné znění přezkumu je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

fosilní paliva více než na dotace na obnovitelné zdroje energie. Postupné zrušení dotací na fosilní paliva do roku 2025 (cíl, k němuž se EU a její členské státy zavázaly) bude představovat náročnou sociální a ekonomickou transformaci. Odpor vůči přechodu k ekologičtějšímu hospodářství může posilovat pocit nespravedlivého zacházení s některými skupinami nebo odvětvími. Také dopad zdanění energie na domácnosti může být značný a může vyvolat tlaky proti zdanění energie. Částky, které domácnosti vynakládají na energie (včetně vytápění a dopravy), se značně liší: v některých případech – například u nejchudších domácností v České republice a na Slovensku – na tyto náklady může připadat více než 20 % jejich příjmů. Aby se zmírnilo riziko odmítnutí daňových reforem, auditoři upozorňují na doporučení, která již předložily některé mezinárodní organizace, jako například na snížení jiných daní a uplatňování přerozdělovacích opatření a zároveň na zajištění větší transparentnosti a informovanosti ohledně důvodů daňových reforem.

V červenci 2021 Komise v rámci legislativního balíčku „Fit for 55“, což je soubor návrhů, který má za cíl nasměrovat EU ke snížení emise skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 %, zveřejnila návrh revize směrnice o zdanění energie. I po revizi je zachována možnost členských států snížit sazby daně z energií pro některá odvětví, a to z důvodů energetické účinnosti nebo ochrany životního prostředí nebo z důvodů energetické chudoby. Součástí legislativního balíčku je také návrh na rozšíření systému obchodování s emisemi na námořní dopravu; v tomto balíčku je rovněž zaveden samostatný systém obchodování s emisemi pro silniční dopravu a bydlení. V současném systému umožňují bezplatné emisní povolenky některým účastníkům trhu neplatit za část svých emisí CO₂. Postupné rušení bezplatných povolenek spojené s rizikem úniku uhlíku (tj. zvýšení emisí skleníkových plynů v důsledku přesunu výroby do země s mírnějšími emisními omezeními) je doprovázeno navrhovaným postupným zaváděním mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích. Tento nový mechanismus má za cíl stanovit cenu za emise uhlíku, které vznikají v důsledku dovozu určitého zboží. Auditoři rovněž upozorňují, že při jednání o těchto návrzích by tvůrci politik měli brát ohled jak na cíle v oblasti klimatu, tak sociální dopad daných politik.

Obecné informace

Toto není zpráva o auditu, nýbrž přezkum, v němž se opíráme o dosavadní činnost EÚD v oblasti energetiky, změny klimatu a zdanění, stejně jako o veřejně dostupné informace a materiály shromážděné zvláště za tímto účelem.

Přezkum se vztahuje na období od roku 2008 do července 2021. Auditoři zohlednili rovněž údaje, které byly dány k dispozici po červenci 2021, a to ohledně ceny emisních povolenek EU (do 30. listopadu 2021) a dotací na energie (údaje z října 2021).

Přezkum EÚD „Zdanění energie, stanovení ceny uhlíku a dotace na energie“ je k dispozici na [internetové stránce EÚD](#).

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502